Kodude kohandamise projekt algas edukalt

19. märtsil 2018 avanes meetme „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine" esimene taotlusvoor, mille eesmärgiks oli tagada puuetega inimestele paremad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused.

Aarne Põlluäär
arenduse peaspetsialist

Kodu on kohandatud puudega inimesele sobivaks.

Kohandamine projekti mõistes tähendab eluruumi ümberehitamist sellisel viisil, et inimesele on loodud nii tema erivajadustest tulenevad spetsiifilised (näiteks kaldtee, platvormtõstuk jne) kui ka puudest tulenevad ümberehitused (nt pesemisruumis vanni asendamine dušiga või vannitoa ja tualettruumi üheks ruumiks kohandamine). Kohandamise käigus võis rajada ka näiteks erivajaduse tõttu ohutust tagava piirde, aiavärava automaatika või tuua kööki tööpinnad ja tehnika madalamale tasapinnale.

Esimeses taotlusvoorus esitati Saaremaa vallavalitsusele 25 nõuetekohast taotlust 36 kohanduse kohta kogusummas 114 697 eurot. Kohandustest kõige enam panustati tualettruumi ümberehitamisele (sealhulgas nii pesemisruumi ja WC ühes ruumis kohandusele kui ka pesemisruumi kohandusele eraldi).

Kokku 18 kohandust, millele järgnes vaheplatvormita kaldtee viie kohandusega, hoone välisukseava kolme ja siseukseava kolme kohandusega, kahel korral sooviti trepi käsipuu paigaldust, ühel korral piirdeaeda, ühel korral WC ruumikohandust ning ühel korral laetõstuki paigaldust.

Kohanduste käigus sooviti puudest tulenevalt lisaks ruumiremondile kahel korral ka inva-WC-poti paigaldamist. Kõik taotlused said sotsiaaltöötajate ja ehitusspetsialistide poolt üle hinnatud.

Kümme kohandust tänaseks tehtud

Kuna esitatud taotluste kogusumma ületas abikõlblikke kulutusi 7500 euro võrra, siis oli osade kohanduste juures vajalik rakendada ka taotlejate omafinantseeringu osa, mille tulemusena kujunes abikõlblikuks projekti maksumuseks Saaremaa vallal 107 106 eurot, millest 91 040 eurot tuli riigipoolse toetusena ja 16 065 eurot valla omafinantseeringuna. Kui taotleja hinnapakkumised mahtusid riigi poolt määratud ühikhinna sisse, siis ei olnud taotlejapoolne omafinantseering nõutud.

Omafinantseeringuna panustasid vaid need taotlejad, kelle kohanduse eelarve ületas riiklikult määratud kohanduse maksumust.

Taotluste vastuvõtmine lõppes Saaremaa vallas 11.05.2018 ja taotlus rahastamiseks esitati valla poolt 16.06.2018. Tänaseks on juba edukalt lõpetatud kümme kohandust. Kohandusest loobunud on üks inimene ja kahjuks kaks taotlejat on siitilmast lahkunud. Aruande perioodi lõpuks on vaja seega ellu viia veel 12 kohandust.

Esimene vahekokkuvõte on selgelt näidanud projekti vajalikkust liikumispuudega inimeste elutingimuste parendamiseks, kuna huvi oli juba esimeses taotlusvoorus piisavalt suur.

Saaremaa vallas on sotsiaalministeeriumi 2018. aasta andmetel 4757 puudega isikut, kellele on määratud riigipoolse toetusena kokku projektiperioodiks (2018–2023) 278 057 eurot, millest 2019–2023 aastateks jääb kulutada veel u 200 000 eurot toetusraha.

Avanenud on uus taotlusvoor

Avanenud on ka „Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine" II taotlusvoor. Täpsemat infot taotlemise ja toetusteks vajalike dokumentide kohta saab peatselt Saaremaa valla kodulehelt www.saaremaavald.ee/sotsiaal või valla sotsiaaltööspetsialistidelt nii vallamajas (Kuressaare, Tallinna tn 10) kui ka teenuskeskustes. Kindlasti konsulteerige oma piirkonna sotsiaaltööspetsialistiga taotlemise võimalikkuse täpsustamiseks.

Kui esimeses taotlusvoorus oli palju küsimusi ka veevärgi tööde kohta, siis toon siinkohal eraldi välja, et selle meetme kaudu ei ole võimalik puuduvat veevärgisüsteemi rajada.

Veesüsteemide ja kanalisatsiooni rajamiseks on olemas hajaasustuse programm, mille kaudu on võimalik taotleda vee- ja kanalisatsioonisüsteemide paigaldamist hoonete välisseinani.

Tingimuste kohta jagab rohkem infot Saaremaa valla arenduse peaspetsialist Maire Käärid maire.kaarid@saaremaavald.ee või telefonidel 513 1674 või 452 5169.

„Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamine" on meede, mis on mõeldud just teile teie elu väheselgi määral lihtsustamiseks, sest hoolime oma inimestest. Julget pealehakkamist!

Kutsume kõiki osalema Saaremaa valla üldplaneeringu ideekorjes!

Algus lk 1

Teretulnud on ka kõik unistavad ideed! Unistada tasubki suurelt. Milline võiks olla tuleviku Saaremaa?

Kas meil võiks olla kogu Saaremaad ühendav matkarada, otseühendus merd pidi või lennates Läti, Rootsi või Saksamaaga, kas igas rannas võiks olla avalik kunstiteos, kas igas külas võiks olla avalikud saunad, kas jalgrattateed võiks läbida kogu Saaremaad, kas meie tuhandete aastate pikkune ajalugu võiks olla välja toodud kõikjal ka füüsilises ruumis, kas meil võiks olla välibasseinid ja ujuvplatvormid randades, kas avatud maastikel võiks olla ka istumis-, pikniku-, ööbimis- ja grillimiskohad, kas meil võiks olla vabaõhu tantsulava, mis mahutaks ära kõik soovijad?

Ettepanekute esitamise lihtsustamiseks oleme ideekorje kaardile lisanud mõned teemavaldkonnad, mis võibolla aitavad mõtteid suunata, kuid soovi korral võib ka nende üleselt ettepanekuid teha.

Toome siinkohal välja lühikese ülevaate teemanuppudest:

- **„Ehitus ja arendustegevus" –** juhuks, kui on soov näidata, kuhu ja millist arendustegevust võiks kavandada (nt elamualad, korterelamualad, ettevõtlusalad, tööstusalad, puhkealad).
- **„Liiklus ja ühistransport" –** kus ja milliste liikumisteede järele on vajadus, et igapäevased liikumised oleksid hõlpsamad (näiteks kergliiklusteed, parklad, bussipeatused).
- **„Pargid ja rohealad" –** milliste piirkondade või asumite haljastust on vaja muuta või kuhu rohelust juurde tuua? Kas Saaremaal on loodusväärtusi, mis tuleks kohaliku kaitse alla võtta? Kus need paiknevad ning mis on nende kaitseväärtus? Kuidas tuleks need väärtused säilitada?
- **„Kultuur, sport ja vaba aeg" –** kuhu ja milliseid täiendavaid võimalusi oleks vaja juurde kavandada vaba aja meeleolukaks ja tervislikuks veetmiseks (näiteks mänguväljakud, koerte jalutusplatsid, sportimisvõimalused).
- **„Teenused" –** milliseid teenuseid ja kuhu oleks juurde vaja luua (näiteks pood, juuksur, kohvik jne).
- **„Väärtuslikud üksikobjektid ja alad" –** milliseid üksikobjekte või alasid on vaja kohalikul tasandil väärtustada, mis on nende väärtus.
- **„Avalik ruum" –** kuhu ja millist avalikku ruumi luua, et see oleks atraktiivne ning lihtsasti juurdepääsetav ja kõigi poolt kasutatav.
- **„Rand" –** kus asuvad parimad rannad, kus võiks olla avalik rand, kus käite surfamas, purjetamas ja sukeldumas, kus asuvad lautrikohad, kus arvate, et võiks ehituskeeluvööndit suurendada või vähendada.
- **„Muu" –** muu teema. Kõikide muude ettepanekute jaoks, mida peate valla ruumi seisukohalt oluliseks.

Ideekorje kaart on n-ö avatud ajavahemikul 21. veebruarist 31. maini. Seejärel vaatavad planeeringu koostajad esialgse ideekorje tulemused üle ja teavitavad sellest avalikkust. Ka analüüsivad väljapakutut ning otsustavad, kas ja kuidas on neid võimalik kasutada ruumilises planeerimises.

Soovime saada ideekorje kaudu võimalikult mitmekülgset infot, mis võiks olla üldplaneeringu koostamisel abiks. Tähtis on nii lühi- kui ka pikaajaline perspektiiv.

Ootame ettepanekuid, mille tulem võib olla ruumis nii ajutine kui ka püsiv. Iga mõte on tähtis, et saaksime üheskoos ülevaate teemadest, mis lähevad saarlastele korda. Eriti tänuväärne on, kui aega ettepanekute tegemiseks leiaksid inimesed erinevatest vanusegruppidest ning elualdkondadest.

Ruumil on oluline roll ühiskonna sidujana. Ruum põhineb meie ja teiste (inimeste) ühiskondlikel väärtustel. Selle ruumi loomine algab meist endist. Oma arvamuse välja ütlemisega austame nii iseennast kui ka kõiki meie kaaslasi ja loodust. Kõik ideed ja ettepanekud on teretulnud!

Marita Kallas, Mark Grimitliht

1 KÜSIMUS

Saaremaa vald sõlmis koostööleppe Tallinna tehnikaülikooli arhitektuuri ja urbanistika akadeemiaga. Milles koostöö seisneb?

Mark Grimitliht
vallaarhitekt

Koostööleppe eesmärk on valla arengu professionaalne nõustamine ning diskuteerimine arhitektuuri ja linnaehituse küsimustes.

Koostööleppe sõlmimisel lähtus vallavalitsus asjaolust, et Tallinna tehnikaülikooli arhitektuuri ja urbanistika akadeemia õppejõud on nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt tunnustatud arhitektuuri ja linnaehituse erialal tegutsevad arhitektid ning rajanud akadeemias kaasaja nõudeid arvestava arhitektuuri ja linnaehituse õppe.

Käesolev koostöö tugineb arhitektuuri ja urbanistika akadeemia õppejõudude ja teadlaste teadmistele ja oskustele, mis realiseeritakse koostöös üliõpilastega erinevas vormis koostatud projektide näol. Koostöös keskendutakse omavalitsuse ees seisvate linnaruumiliste ja arhitektuurialaste arengute ettepanekute ja lahenduste koostamisele vastavalt Saaremaa vallavalitsuse poolt antud lähteülesannetele.

Interdistsiplinaarsed uurimistööd ja projektid (milleks on ka käesolev töö) on parim võimalus mõlemal osapoolel õppida, panustada ja areneda. Arvestades praeguseid väärtusi, võimalusi ja arenguid, on koostöö eesmärk panustada üheskoos läbi ruumilise planeerimise alaste tööde Saaremaa valla tulevikku parimal võimalikul viisil.

Euroopa regionaliseerumise protsessis mõjutab linnade ja muude haldusüksuste arengut järjest enam piiriülene koostöö. Praeguseid väärtusi ja võimalusi ning arenguid arvestades on koostöö eesmärk kavandada Saaremaa vallast Eesti kaasaegseim, kõige inimsõbralikuma ning keskkonnasäästlikuma töö- ja elukeskkonnaga omavalitsus.

Koostöölepingu esimese etapi pikkus on 5 aastat. Lepingu pikendamise soov ja vajadus lepitakse kokku pärast esimese etapi koostööleppe tulemuste analüüsi.

Sel aastal võtavad koostööleppe raames urbanistika ja arhitektuuri kolmanda kursuse tudengid vaatluse alla Saaremaa rannajoone.

Rannajoon on saare identiteedi üks olulisemaid osi. Rannikujoonest moodustubki saar, saarelisus. Rannikul tekib ka tugev servaefekt. Servaefekt on ökosüsteemi servaalal avalduv struktuuri mitmekesistumine ja liigirikkuse suurenemine. Samamoodi on inimeste, kultuuri ja konfliktialade kontsentratsioon rannikualal teravam.

Tudengite ülesandeks on leida parimad võimalikud tulevikustsenaariumid rannikualadel – see on, kuidas, kuhu ja mida võiks Saaremaa vald rannikualadel planeerida, ehitada, väärtustada või hoida.

> Koostöö eesmärk on kavandada Saaremaa vallast Eesti kaasaegseim, kõige inimsõbralikuma ning keskkonnasäästlikuma töö- ja elukeskkonnaga omavalitsus.

Rannik, maastik ja ruum on oma olemuselt kultuurilis-kommunikatiivne nähtus. Mistõttu üheks oluliseks punktiks ka kursusetöös on suhtlus kohalikega ja nende arusaamade mõistmine, et seda tuleviku planeerimises arvesse võtta. Tähelepanelikkus, kuulamisvõime, uudishimu, avatus ja empaatiavõime on uue elukeskkonna loomise lähtepunktiks.

Lisaks on soov koos üliõpilastega tabada ära üleriigilise, maakonna, üldplaneeringu ja detailplaneeringu vahelised suhted. Täpsustada maakonnaplaneeringuga seatud ettepanekuid ja vajadusel need ümber mõtestada.

Lõpptulemusena loodame leida koostöös üliõpilastega rannikualale ajutisi ja püsivaid ideid, teostatavana lühemas ja pikemas perspektiivis.

See, kas õpilased planeerivad uusi ehitusmahte, uusi piiranguid, väärtustavad olemasolevat loodust läbi maastikuarhitektuuri lahenduste, avavad uusi vaateid või pakuvad Saaremaa rannikualade tulevikuks muid lahendusi, saab selgeks juba mai lõpus.

Koostöö üliõpilastega toimub Coast4us projekti ja üldplaneeringu koostamise raames.